

ENERGETIKA JAKO PILÍŘ ČESKÉHO NÁRODNÍHO ZÁJMU

14. 2. 2017

Konference Český národní zájem

Daniel Beneš

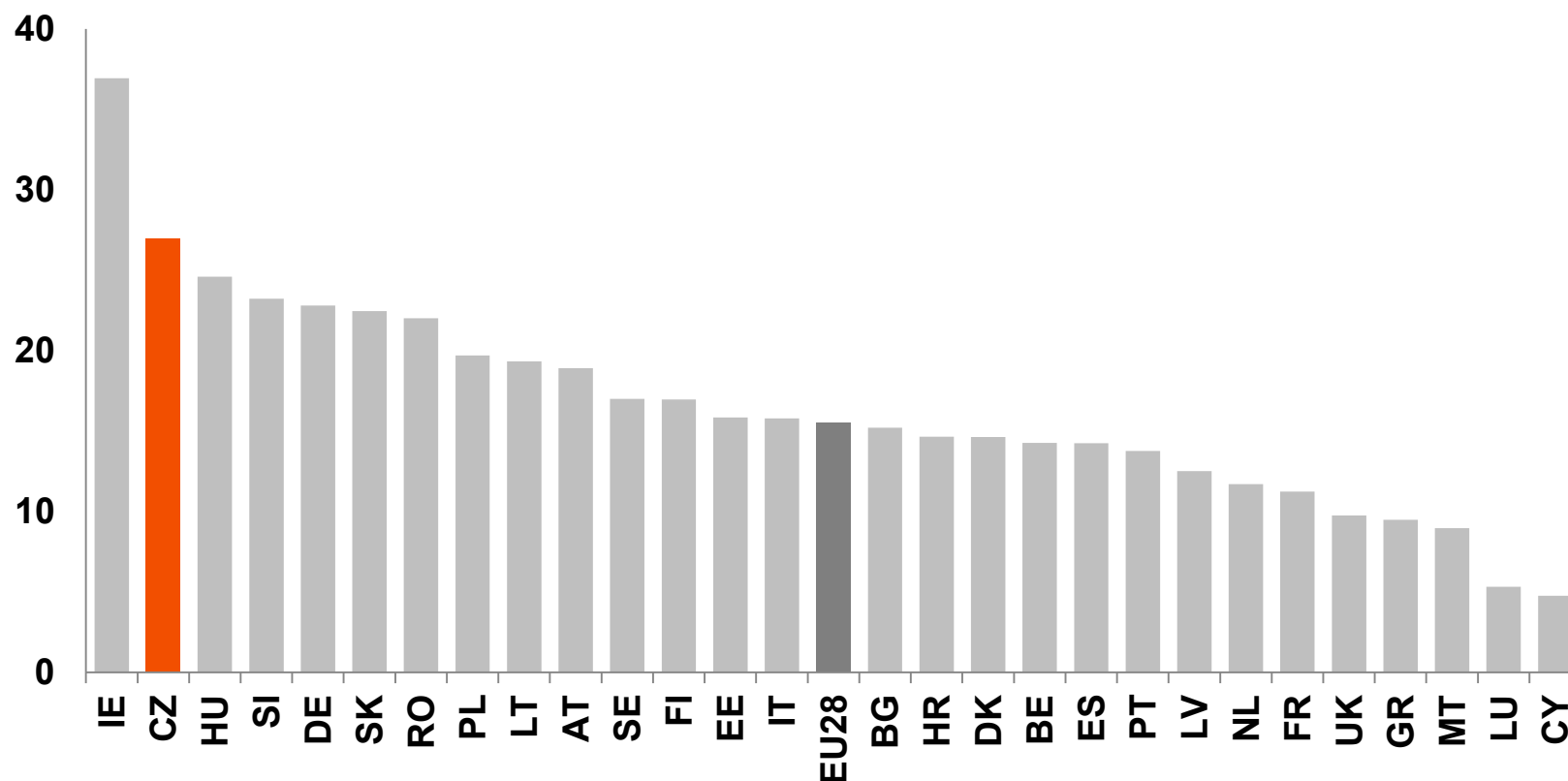
Předseda představenstva a generální ředitel ČEZ, a.s.

KONKURENCESCHOPNOST PRŮMYSLU PŘEDSTAVUJE PRO ČR VÝZNAMNÝ NÁRODNÍ ZÁJEM

Podíl průmyslu na hrubé přidané hodnotě v členských státech EU

%, 2015

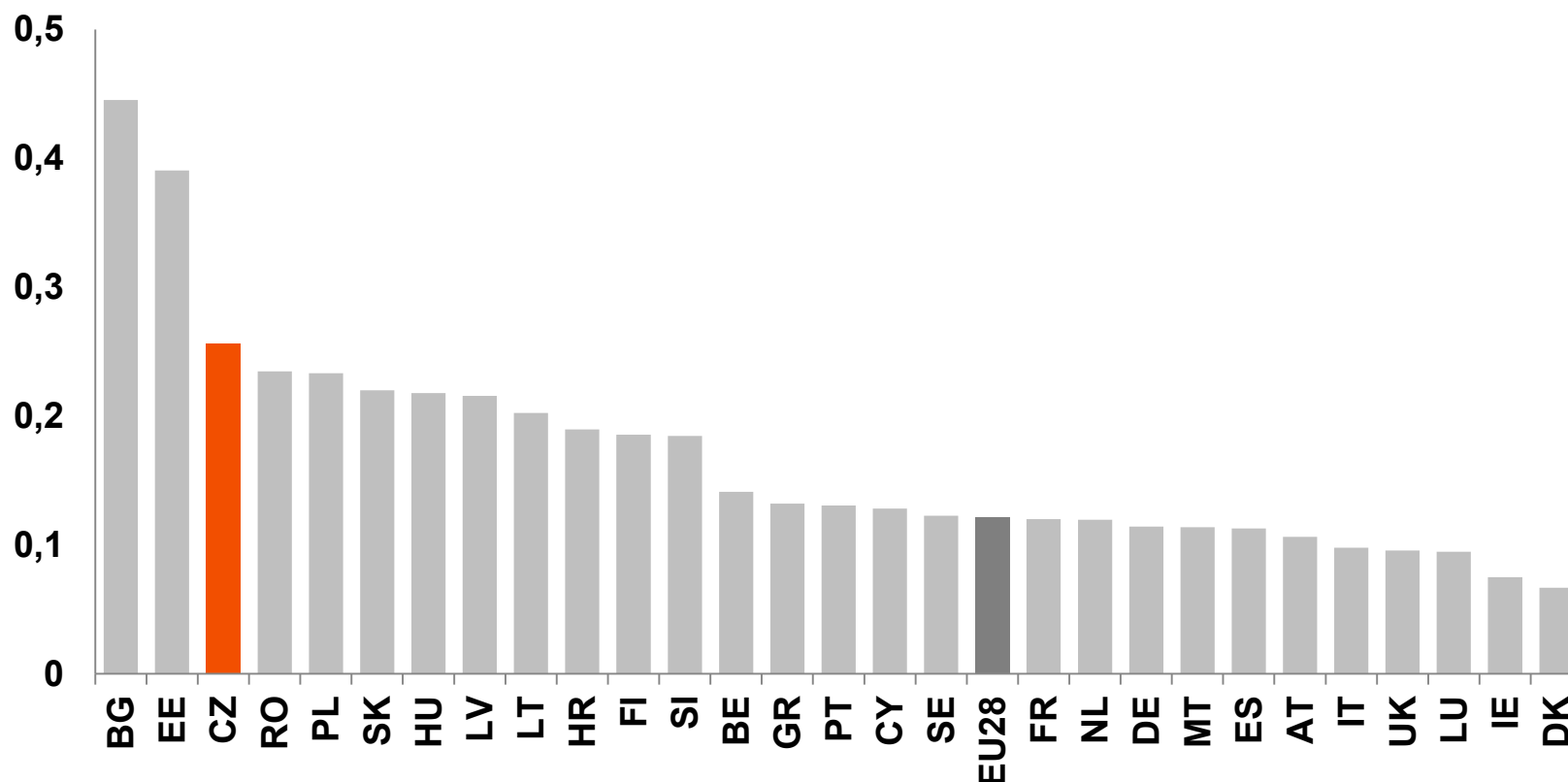

LEVNÁ A SPOLEHLIVÁ DODÁVKA ENERGIE ZŮSTÁVÁ DŮLEŽITÝM FAKTOREM KVŮLI VYSOKÉ ENERGETICKÉ INTENZITĚ EKONOMIKY

Energetická intenzita ekonomik členských států EU

Ekvivalent tuny ropy na 1000 EUR HDP, 2014

K NAPLŇOVÁNÍ ŘADY DALŠÍCH NÁRODNÍCH ZÁJMŮ JE FUNKČNÍ ENERGETIKA DŮLEŽITÝM PŘEDPOKLADEM

Co zajišťuje funkční energetika?	Význam pro společnost /národní hospodářství	Národní zájem (ilustrativní výběr)
▪ Bezpečnost dodávek▪ Cenovou dostupnost▪ Ekologizaci▪ Elektrifikaci (e-mobilita)▪ Bezemisnost zdrojů▪ Slušně placená pracovní místa pro kvalifikované zaměstnance	▪ Průmysl může vyrábět podle plánu a s malými náklady na energie▪ Čistší ovzduší zvyšuje kvalitu života▪ Mezigenerační solidarita v boji proti klimatické změně▪ Užitelně: prostředek k udržení a růstu životní úrovně	▪ Konkurenceschopný průmysl▪ Životní prostředí▪ Udržitelnost▪ Vzdělanost

Funkční energetika přispívá k naplnění řady aspektů národního zájmu.

VÝKONNOST ENERGETICKÝCH SPOLEČNOSTÍ PŘITOM ZÁVISÍ NA GLOBÁLNÍCH TRENDECH A VÝZNAM REGULACE SÍLÍ

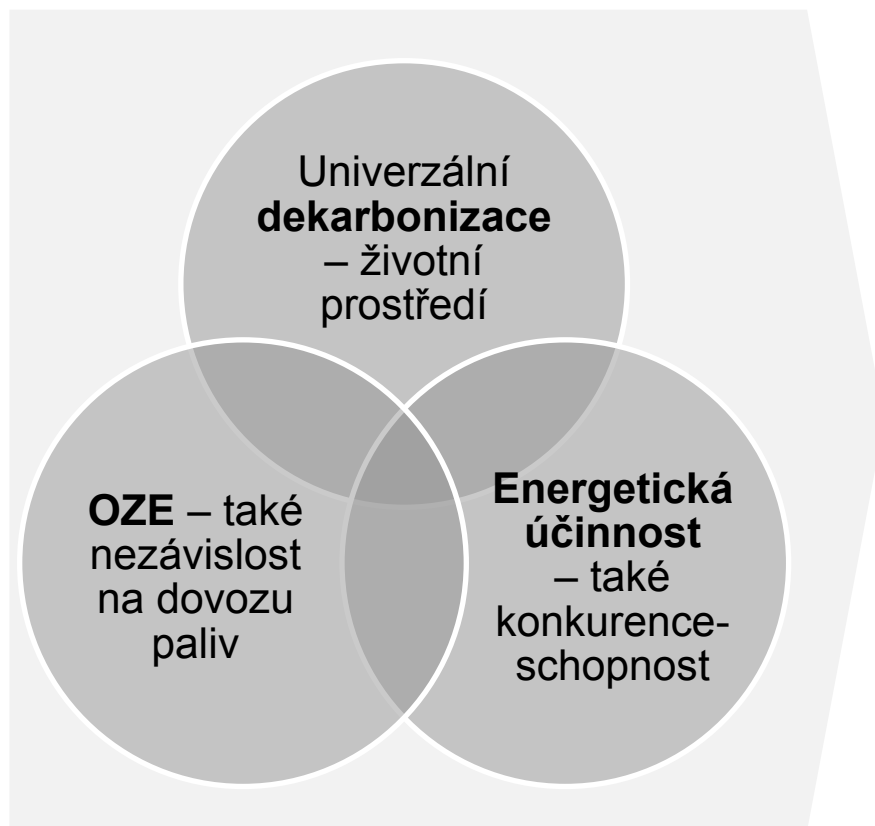

- ❗ **Cena elektřiny byla loni nejnižší za posledních 14 let (20 EUR/MWh) z důvodu dalšího prohlubování klíčových trendů:**
 - **Pokračující trend stagnujících relativně nízkých cen komodit, vč. uhlí**
 - **Přetrvávání regulatorní nejistoty** – energetika byla dlouho politicky na druhé koleji vzhledem k dalším akutním tématům EU (Brexit, migrační krize), stanovení jasných pravidel pro energetiku postupuje zdlouhavě
 - **Rychlé zlevňování výroby z OZE** – nové fotovoltaiky se v Německu staví při podpoře okolo 70 EUR/MWh, výše podpory pro offshore vítr se na vybraných lokalitách dostává ještě níže
- ❗ **Rozvoj technologií** (např. bateriové systémy meziročně zlevnily o 20 %) a s tím spojený rozvoj služeb **přináší novou konkurenci, která se rychle etabluje**

ZIMNÍ BALÍČEK JE JAK O DŮSLEDCÍCH NEROVNOVÁHY KLIMATICKO-ENERGETICKÝCH CÍLŮ...

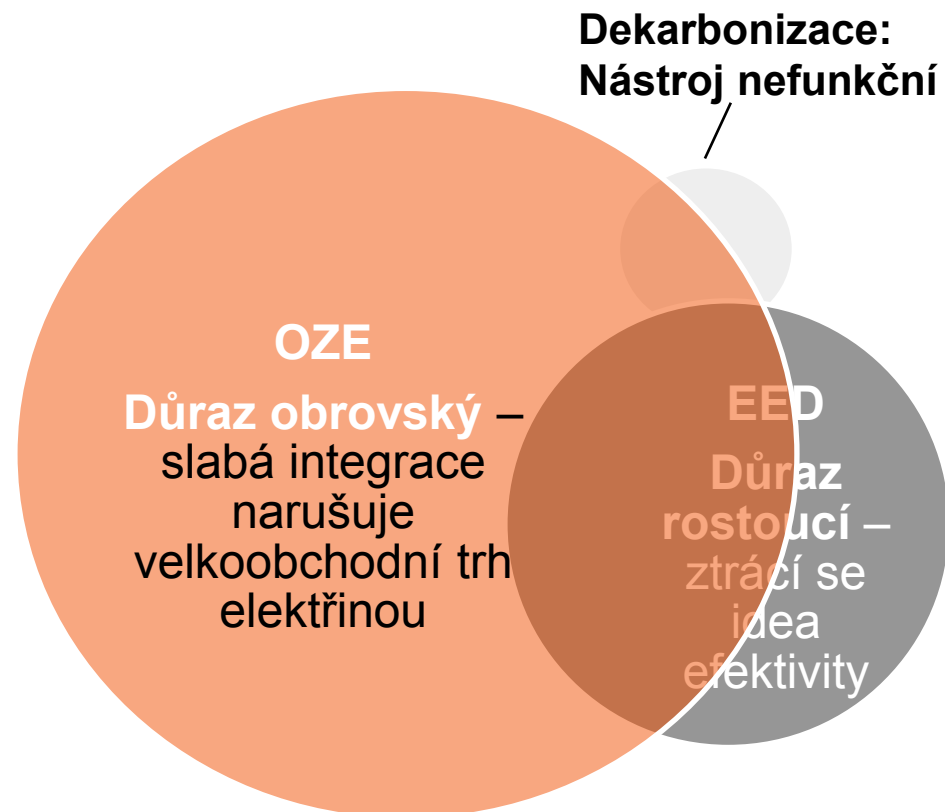

PŮVODNÍ IDEA

SOUČASNOST

důsledek nepropojené a nedomyšlené regulace

...TAK I NASTAVENÍ STABILNÍCH (?) PRAVIDEL: LEGISLATIVNÍ VÝVOJ EVROPSKÉ KLIMATICKO- ENERGETICKÉ POLITIKY 2000-2015...

I.

	2003	2006	2009	2011	2012	2015
Liberalizace / trh s elektřinou		2. liberalizační balíček: směrnice 2003/54/ES nařízení 1228/2003	3. liberalizační balíček: směrnice 2009/72/ES nařízení 713/2009 (ACER) nařízení 714/2009	nařízení 1227/2011		Energetická unie
OZE	směrnice 2001/77/ES směrnice 2003/30/ES		Klimaticko-energetický balíček: směrnice 2009/28/ES			
Redukce emisí	směrnice 2003/87/ES		směrnice 2009/29/ES (EU ETS) směrnice 2009/31/ES (CCS) rozhodnutí č. 406/2009/ES (ESD)			
Energetická účinnost		směrnice 2006/32/ES (energetické služby)		směrnice 2009/125/ES (ecodesign) směrnice 2010/30/EU (štítkování) směrnice 2010/31/EU (EPBD) směrnice 2012/27/EU (EED)		
Governance						

...LEGISLATIVNÍ VÝVOJ EVROPSKÉ KLIMATICKO-ENERGETICKÉ POLITIKY 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019
Liberalizace / trh s elektřinou		ZIMNÍ BALÍČEK	nařízení o vnitřním trhu s elektřinou (zrušení 714/2009)	směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (zrušení 2009/72)	nařízení o ACER (zrušení 713/2009)
OZE			nařízení o rizikové připravenosti (zrušení směrnice 2005/89)	směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (zrušení 2009/28)	
Redukce emisí	Revize směrnice o EU ETS				
Energetická účinnost				revize směrnice o energetické účinnosti (2012/27 - EED)	revize směrnice o energetické náročnosti budov (2010/31 - EPBD)
Governance				nařízení o systému řízení energetické unie	

PRO ČR BUDE DŮLEŽITÉ PROSADIT SVOU POZICI ZEJMÉNA V OBLASTECH GOVERNANCE, ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI A VÝSTAVBY NOVÝCH OZE

- „Zimní balíček“ představuje nejrozsáhlejší legislativní změnu pro sektor energetiky za poslední dekádu
 - Pro budoucnost české energetiky je důležité, aby ČR usilovala o prosazení svého národního zájmu zejména v následujících oblastech:

Governance

- **Nové energeticko-klimatické národní plány** určí trajektorii energetik v členských státech EU po roce 2020

Energetická účinnost

- Potenciálně obrovský **finanční dopad na ekonomiku** v závislosti na nákladovosti úsporných řešení

Podpora výstavby nových OZE

- Určí budoucí **energetický mix** a **míru energetické soběstačnosti ČR**, ale taky míru **dodatečné finanční zátěže spotřebitelů**

V ZÁJMU ČR JE DEFINICE JASNÝCH PRAVIDEL PRO TVORBU NÁRODNÍCH KLIMATICKÝCH A ENERGETICKÝCH PLÁNŮ

GOVERNANCE

Návrh nového nařízení o systému řízení Energetické Unie

▪ Integrované národní klimatické a energetické plány

- Představují povinnost členských států předat EK plán s dlouhodobou emisní strategií s výhledem na 50 let
- EK může vydat doporučení k návrhům a státy by je měly zohlednit. První plán bude pro 2021-2030 + projekce nejméně do roku 2040 pro všechny dimenze Energetické unie
- 15. 3. 2021 a každé dva roky poté, státy oznámí EK stav implementace plánů (integrované zprávy, skleníkové plyny a projekce, národní adaptační plány. Zdůvodní, proč nepřijaly doporučení EK.

- **Governance by z celého balíčku měla být přijata jako poslední; v opačném případě hrozí udělení blanco šeku EK a přijetí zbytku balíčku se stane redundantním**
- **Nezaměřovat se pouze na cíle v OZE, ale posílit též dimenzi dekarbonizace**
- **OZE: možnost zavedení (evropské) finanční platformy jako alternativy při naplňování cíle pro OZE**

KLÍČOVÉ BODY LZE VYJEDNAT JEN V NÁSLEDUJÍCÍCH TŘECH LETECH

- Směrnice o EU ETS již nyní projednávána v Evropském parlamentu
- 30. 11. 2016 – Evropská komise představila „zimní balíček“

2017

- Volební rok pro řadu evropských zemí vč. Německa a ČR

2018

- Všechny členské státy mají předložit první verzi národního klimatického a energetického plánu

2019

- Schválení finální verze „zimního balíčku“
- Předložení finální verze národního klimatického a energetického plánu

2020+

- Realizace národního klimatického a energetického plánu – obtížná možnost dalších změn

- **Klíčové body „zimního balíčku“ lze vyjednat jen v následujících třech letech.**
- **Odbornou stránku připraví státní aparát, který stojí před náročným úkolem – bude zapotřebí vypracovat řadu materiálů, např. analýzy potenciálu, analýzy nákladů a přínosů, opřít cíle ČR o reálný stav v ČR a další**
- **V řadě bodů však nakonec bude zapotřebí politické rozhodnutí**
- **Příprava české pozice přitom musí výrazně pokročit do voleb, kdy se však politický zájem přirozeně soustředí na jiná témata**
- **Výsledek jednání určí budoucnost energetiky v ČR na období 2021-2030.**

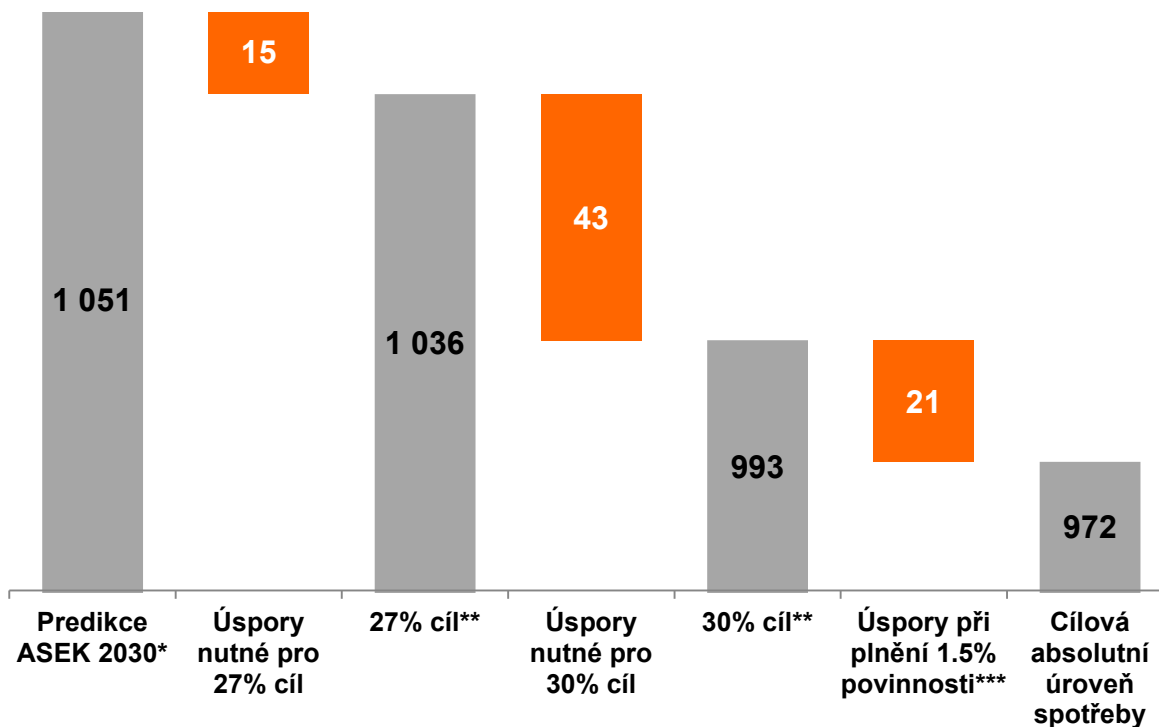
PŘÍMÁ TRANSPOZICE NAVRŽENÉHO EVROPSKÉHO CÍLE ENERGETICKÝCH ÚSPOR VE VÝŠI 30% BY ZNAMENALA JÍT DALEKO ZA SEK

ENERGETICKÁ ÚČINNOST

Návrh na 30% závazný cíl pro energetické úspory do roku 2030 na evropské úrovni

2030 úsporný cíl
PJ, konečná spotřeba

- V závislosti na velikosti cíle bude nutné realizovat dodatečné úspory
 - 15 PJ při 27% cíli
 - 58 PJ při 30% cíli
- **Současně EK navrhuje** prodloužení povinnosti realizovat každoročně **nové úspory v objemu ekvivalentu 1,5% historických prodejů** energií konečným zákazníkům; pro ČR by to znamenalo **úspory kolem 75 PJ** a tedy **snížení spotřeby o takřka 32%** vůči původním projekcím

* Predikce ASEK již v sobě zahrnuje některá úsporná opatření, jež mají být realizována např. v rámci současné EED

** Cíle jsou počítány vůči referenční spotřebě pro rok 2030 ve výši 1 419 PJ z predikcí EK v roce 2007

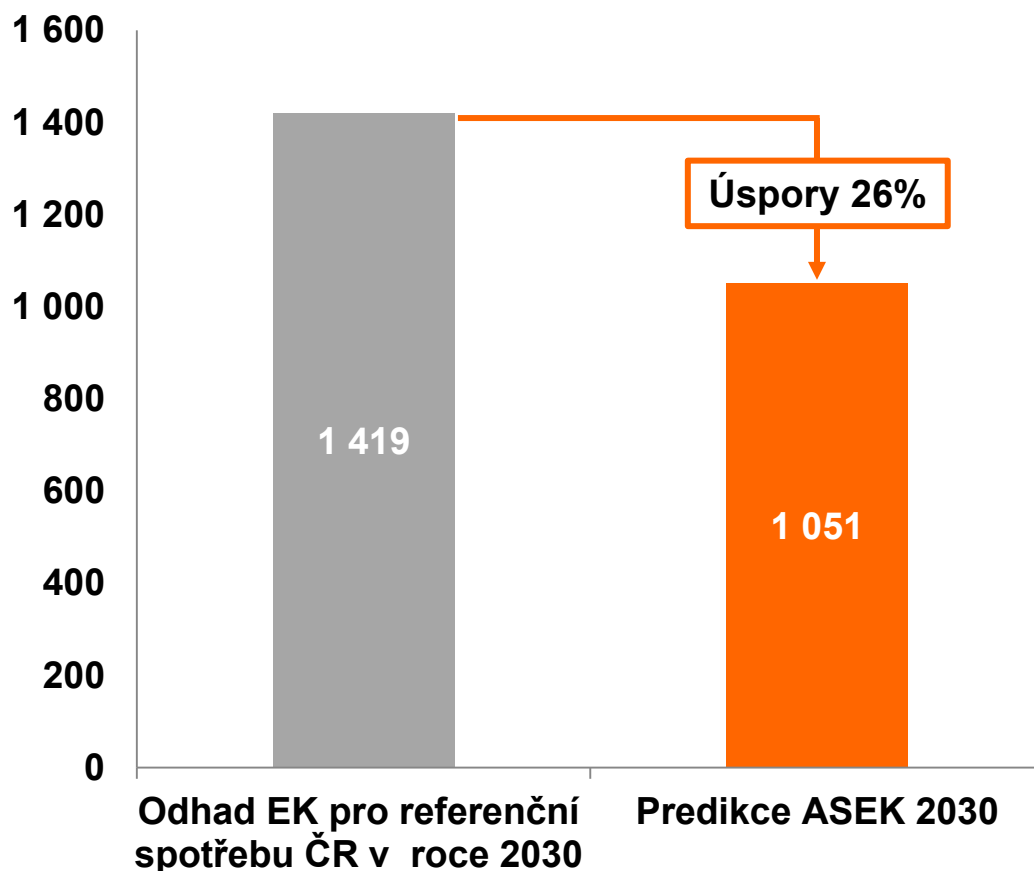
*** Povinné každoroční úspory dle článku 7

PRO UDRŽENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI BY ČR MĚLA PROSAZOVAT RACIONÁLNÍ CÍL ÚSPOR A TOMU UZPŮSOBIT I REDUKČNÍ FAKTOR DLE ČL. 7

Naplnění českého národního EED cíle v souladu s ASEK

PJ, konečná spotřeba

- ASEK zohledňuje ekonomicky smysluplné úspory a je v souladu dekarbonizací a konkurenceschopností ČR

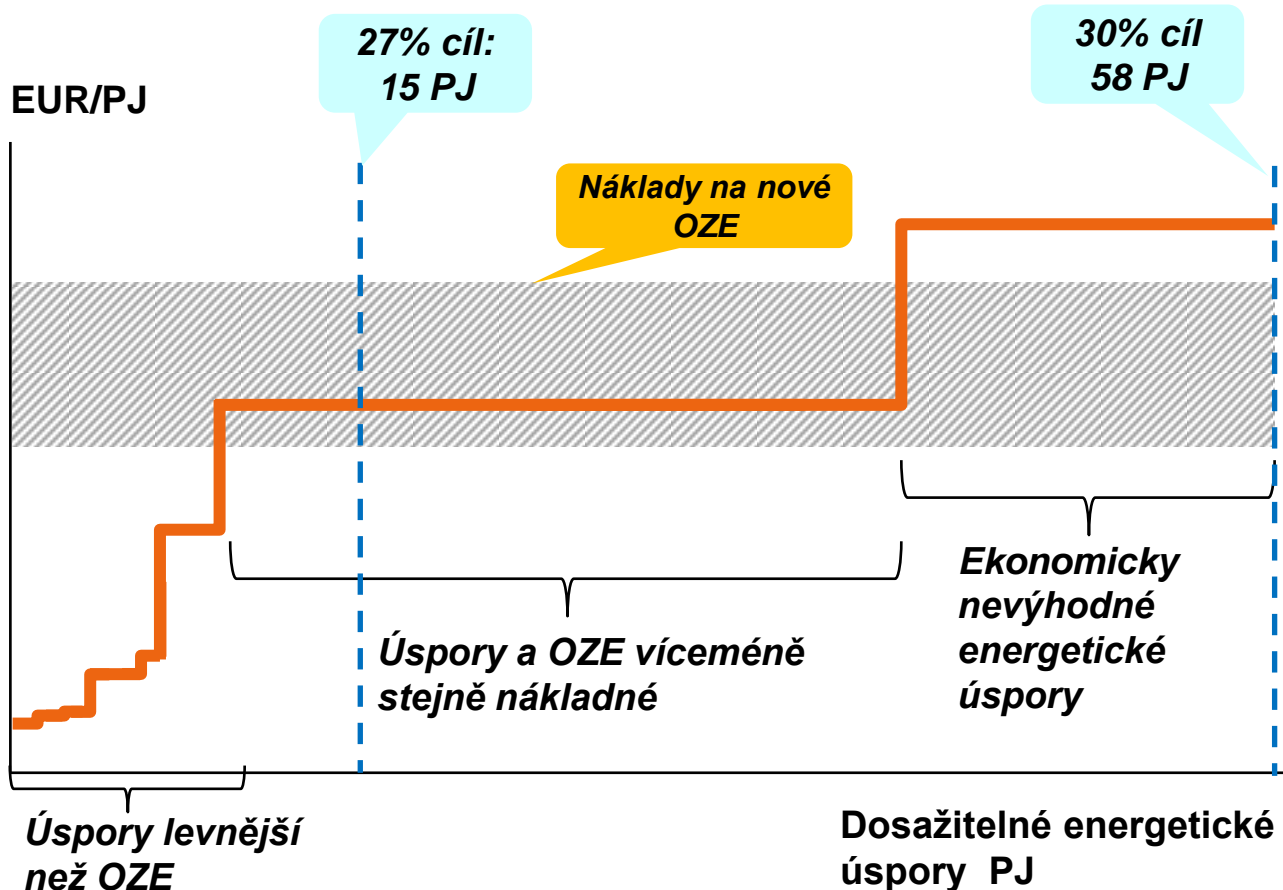
- ČR by měla usilovat o to, aby český národní příspěvek pro energetické úspory podle governance respektoval ASEK:
 - ASEK uvažuje dosažení energetických úspor v ČR na úrovni **26% v roce 2030**
 - Pro dosažení 26% národního cíle je po roce 2020 zapotřebí **redukční faktor ~1.15% p. a.** (toto tempo zohledňuje úspory dosažené do 2020)

ENERGETICKÉ ÚSPORY NEDÁVAJÍ SMYSL POKUD JSOU DRAŽŠÍ NEŽ VÝROBA EKVIVALENTNÍ ENERGIE V OZE

Odhad nákladové křivky energetických úspor pro ČR

- Dle odhadů EK se náklad na 1 PJ nových úspor pohybuje v rozmezí 3-15 mld CZK
- Splnění cíle pro ČR si tak vyžádá náklady ve stovkách miliard CZK:
 - 27% cíl: 50-230 mld CZK dle EK (80-100 mld. dle studie ČEZ)
 - 30% cíl: 180-880 mld CZK dle EK (550-600 mld dle studie ČEZ), což odpovídá až 2% HDP ČR
- Je zapotřebí připravit studii, která ukáže možná opatření a jejich náklady
- Taková studie by měla smysl pro každý členský stát EU

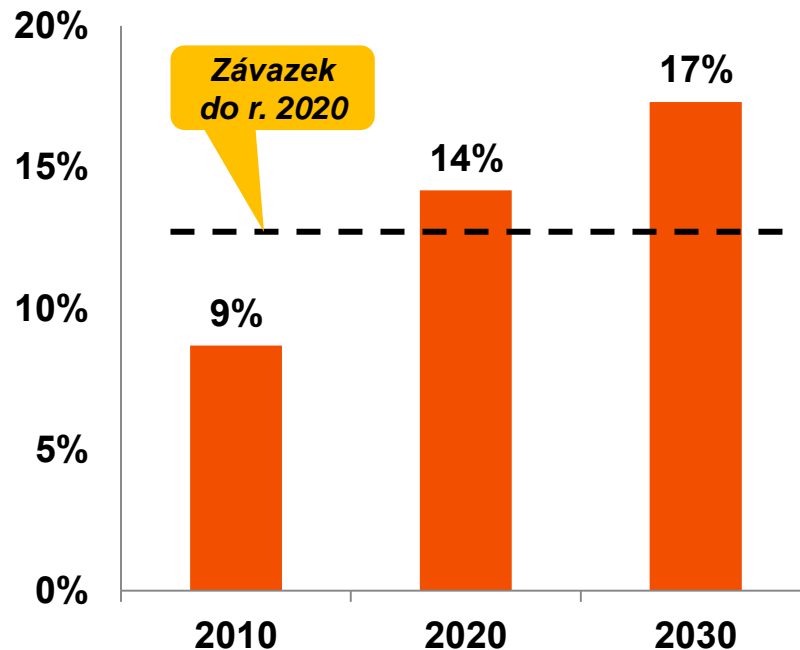
ČR BY MĚLA PŘI ROZVOJI OZE VYCHÁZET PRIMÁRNĚ Z ASEK-U

ROZVOJ OZE

Pravidla pro naplnění 27% cíle pro podíl OZE na celkové konečné spotřebě v roce 2030 na evropské úrovni

Trajektorie podílu energie z OZE na celkové konečné spotřebě dle ASEK

- Pro ČR by bylo přirozené usilovat o to, aby OZE rostlo dle platné SEK
- Nové OZE v poledních dvou letech prudce zlevnilo, realizace tak je ekonomicky představitelná
- Návrh Komise pro lineární růst OZE nedává smysl:
 - Trh bude dlouhodobě růstový a bude tak přitahovat větší konkurenci
 - OZE technologie budou s postupem času dále zlevňovat

Bude výhodnější stavět více OZE později

ENERGETICKÝ SEKTOR POTŘEBUJE OD POLITIKY ROZHODNUTÍ, JAK DÁLE REALIZOVAT RŮST OZE

- Uměle přidávaná elektřina z nového OZE způsobí, že velkoobchodní ceny elektřiny budou v celé EU dlouhodobě příliš nízké a neumožní tak výstavbu nových zdrojů na tržní bázi
- OZE i nadále poroste jen díky podpurným schémátům
- Na národním podpurném schématu mají mít možnost participovat zahraniční subjekty až do výše 15% podílu
- Česká podpurná schémata tak můžou vést k výstavbě OZE v zahraničí, kde jsou lepší přírodní podmínky
- I když je OZE v ČR kvůli horším přírodním podmínkám dražší o 10-15%, může přinést dodatečné benefity k národní energetické bezpečnosti ve smyslu:
 - soběstačnosti
 - podpory růstu ekonomiky

Dodatečnou zátěž pro koncové spotřebitele lze alespoň částečně omezit, pokud ČR:

- **Maximálně využije prostředky z evropských fondů (zejména pro vývoj a inovace)**
- **Nařídí energetickým firmám využít derogační povolenky na výstavbu nových OZE**

Vláda musí udělat politické rozhodnutí jak a kolik OZE postavit v ČR nebo zahraničí:

